

[J. P. Nielsen.]

er lidt drastisk: at det er gaaet med dem, som det gik med Pigen, da hun skulde have en lille, hun var kommet ganske uskyldig til det! Men det er nu en Gang saaledes, at helt uskyldigt gaar det ikke til; og det gaar naturligvis heller ikke helt uskyldigt til, naar man faar en Masse Gæld. For der er jo i hvert Fald to om det, der er baade den, der laaner Pengene ud, og den, der modtager Laanet; derom kan der jo ingen Tvivl være.

I Sønderjylland har man hængt sig fast i Professor Bircks Tale ved Husmandsmødet i Aarhus. Dér sagde Professor Birck følgende: Naar man laaner Kroner, bør det ikke være saadan, at man tilbagebetaler Kroner, ligegyldigt, hvilken Værdi de har, nej, det bør her være, ligesom naar man laaner en Gris af en vis Vægt og Godhed, saa har man ogsaa Pligt til at levere en Gris af lignende Godhed og lignende Vægt. Men saa spørger jeg: Gjorde nu de sønderjydske Landmænd det i 1919, da Marken brød sammen? Nej, de havde laant en god og vægtig Gris, men de betalte en meget mager tilbage.

Saaledes er jo Forholdet. Naar der er talt om, at man maatte gøre store Laan i valutasvage Kroner, saa brugte man disse Kroner til at tilbagebetale Laan, man havde faaet i Guldmark, men som nu var sunket ned til langt svagere Valuta. Meget rigtigt, man laante i 1919 saadant noget som 84—100 Millioner i Banker og Sparekasser, hos private Folk for at afløse sine Markhypoteker, men det var midlertidige Laan, der kun var givet for, saa snart man fik oprettet en Kreditinstitution, at blive forandret til faste Laan, og det er det, der er sket.

Jeg har nogle Eksempler, som viser, at man ikke satte Penge til ved den Historie. I 1919 havde en Mand et Laan paa 100 000 Guldmark. Det blev omsat til en Markkurs af 30, og det blev igen omsat — bevares vel, til høj Rente var disse Laan —, det blev igen omsat til et Kreditforeningslaan paa 57 000 Kr. Men Manden tjente ved den Transaktion 32 000 Kr. Et andet Tilfælde. Det var et Laan paa 62 000 Guldmark. Da det havde gaaet Skalaen igennem, var det forandret til et Kreditforeningslaan paa 29 000 Kr. Fortjenesten var 26 000 Kr. Et tredje Tilfælde er et Laan paa 21 000 Guldmark, der blev afløst ved et Sparekasselaan paa 3 000 Kr., Fortjenesten var her 16 000 Kr.

Endelig har jeg selv haft en Sag for en Mand, der boede i Flensborg, altsaa udenfor Grænsen. Han havde et Mark-

hypotek, som han før Krigen havde stukket i en Ejendom heroppe, paa 12 000 Guldmark. Det blev afløst med siger og skriver 6 Kr.

Saaledes er Forholdet. Men hertil kommer saa, at i Perioden 1920—24 var det nok saa gode Tider for de sønderjydske Landmænd. De solgte deres Produkter, som de andre danske Landmænd, i en stærkere Valuta, end den danske Krone var, nemlig til England, og fik Sterling hjem, der den Gang var oppe i 22—24, ja, vel oppe i 25 Kr. for hvert Pund Sterling. Men de købte i høj Grad deres Fornødenheder i Flensborg, Syd for Grænsen, til en Valuta, der stadig var langt svagere end den danske Valuta. Og med Hensyn til Arbejdslønnen var Forholdet jo det, at der var en Undtagelsesbestemmelse, som gjorde det muligt for Landbrugets Arbejdsgivere at faa Arbejdskraft ind fra Syd for Grænsen uden at behøve at gaa hverken til Justitsministeriet eller andre af Myndighederne i Centraladministrationen for at faa Tilladelse hertil, og der var paa et givet Tidspunkt ca. 10 000 Tjenestefolk og Landarbejdere heroppe til en meget lav Løn.

Jo, de sønderjydske Landboere tjente ganske udmærket; men de gav heller ikke en god Gris til deres Arbejdere for det Arbejde, de udførte, de gav en meget lav Løn. Der havde ikke været noget at sige til, om Landmænd, der tilhørte det tyske Mindretal, havde faaet Tjenestefolk Syd fra; men det var fortrinsvis dansksindede Landboere, der tog tyske Tjenestefolk, udelukkende fordi de derved kunde skaffe sig billigere Arbejdskraft. Det var Venstre-regeringen, Justitsminister Rytter, der greb ind herimod, fordi det ved en Undersøgelse havde vist sig, at Lønniveauet i Sønderjylland var sunket til 33—40 pCt. af, hvad det var i det øvrige Land, og det fandt man ikke forsvarligt, derfor blev det stoppet.

Derfor tror jeg, man skal tale saa sagte om, at de sønderjydske Landmænd har sat store Penge til under dansk Styre.

Men naar man nu tager hele Hovedindholdet af det ærede Medlem Hr. Holsteins Tale, saa var det jo een eneste Anklage mod det danske Styre. Ja, jeg maa tilstaa, at hos mig maatte den Tanke forme sig, at det ærede Medlem maatte da være glad for, at han ikke fik slæbt mere herop under dansk Styre. Han gjorde sig jo uhyre Anstrengelser derfor, men det maa da under disse Forhold være ham en Trøst, efter hans Opfattelse, at der ikke kom mere ind under dansk Styre. Men den Opfattelse er jo ikke